

YLEISTÄ

Pätevyöity koetoimitsija

Kokeeseen vaaditaan pätevyöitynyt, Suomen Kennelliiton vahvistama, ”kortillinen” koetoimitsija, jonka tulee olla Kennelliiton jäsen. Pätevyöitymiseen tarvitaan oman koemuodon kokemuksen lisäksi kaksivaiheisen koulutuksen suorittaminen: osa 1 sisältää yleistä tietoutta koetoiminnasta ja osa 2 kyseiseen koemuotoon liittyvän erikoiskoulutuksen. Koulutuksen tarkoitus on mm. yhtenäistää toimitsijoiden osaamista, lisätä vastuutietoutta, opastaa koeasiapapereiden täyttämässä ja käytännön tehtävissä.

Koetoimitsijan vastuu

Kokeeseen ilmoitettu vastuullinen koetoimitsija vastaa kokeen kulusta ja järjestelyistä sekä muiden toimitsijoiden työskentelystä. Tehtävään kuuluu seurata kokeen sujumista. Kokeen sääntöjen mukaisesta toteutumisesta vastaa sen sijaan kokeen ylituomari. Koetoimitsijan tulee noudattaa tehtävässään koemuodon sääntöjä ja järjestämisohjeita sekä hyviä tapoja. Mikäli järjestelyissä on puutteita tai kokeissa tapahtuu jotain negatiivista, koetoimitsija kantaa asiassa vastuun oman tehtäväkenttensä puitteissa. Järjestelyissä on siis pyrittävä huolella varmistamaan kokeen järjestelyjen sujuminen ja erityisesti turvallisuuden liittyvissä asioissa.

KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeen suunnittelu ja anominen

Yhdistyksen suunnitellessa kokeen järjestämistä olisi selvitettävä seuraavia asioita:

- Kokeiden tarpeellisuus
- Ajankohta ja sen sovittaminen muiden järjestämien kokeiden kanssa

- Maastojen saannin varmistus ja maastoista aiheutuvat kustannukset
- Tuomareiden ja toimihenkilöiden hankkiminen
- Kokoontumistilojen sopiminen
- Kokeiden anominen ajoissa virallisella koeanomuslomakkeella kennelpiiriltä, jonka alueella koe järjestetään. Kokeiden anomisessa noudatetaan seuraavia määräaikoja (kansainväliset ja valtakunnalliset kokeet anotaan vuodenvaihteeseen mennessä):

Kokeen pitoaika	Anomus oltava kennelpiirillä
1.1.-30.4.	30.8. edellistä vuotta
1.5.-31.7.	31.12. edellistä vuotta
1.8.-31.12.	31.3.

Koetta anottaessa ilmoitetaan samalla tärkeitä kokeen järjestelyihin liittyviä asioita, jotka tulevat näkyviin mm. Koiramme-lehden koekalenterissa:

- Koemuoto: kanakoirien kenttäkoe KAKE, kanakoirien tunturikoe KATU tai kanakoirien metsäkoe KAME; sekä mahdolliset erityiskilpailut: Kultamalja-, Derby-, Elit-, Kenttien Voittaja- tai Metsien Mestari -kilpailut
- Kokeen järjestämisaikajankohta (muistettava luonnonolojen sekä rauhoitus- ja metsästysaikojen järjestelyille asettamat erilaiset vaatimukset)
- Järjestämispaikkakunta
- Osallistujien rajoittaminen määrän, rodun, koetuloksen tms. perusteella
- Kokeen luokat: nuorten luokka NUO ja/tai avoin luokka AVO tai voittajaluokka VOI
- Tuomari varamiehineen
- Ennakkoon maksettavan osanottomaksun suuruus ja tilinumero
- Kirjallisesti tehtävän ilmoittautumisen päättymisaika (postileiman päiväys)
- Muistutus maksukuitin liittamisestä ilmoittautumisen yhteyteen
- Kokoontumisaika ja -paikka

- Henkilö yhteystietoineen tiedusteluja varten

Toimita tiedot suunnitellusta kokeesta hyvissä ajoin rotujärjestölle koekalenterin rakentamisen helpottamiseksi, mieluiten jo ennen koepäivän lukkoon lyömistä.

Koetta edeltävät valmistelut

- Lupien hankkiminen maanomistajilta, maanomistajien informointi
- Maastojen ja niiden riistatilanteen varmistus ja mahdolliset rauhoittamistoimet, mahdolliset lintuistutukset koesääntöjen mukaan vähintään kaksi viikkoa ennen koetta ja lisäksi lintujen tulee olla villiäntyneitä, hyvin kehittyneitä ja lentokykyisiä.
- Maastojen jakaminen ryhmiä ajatellen tasapuolisesti vaihtelevat tuuliolot huomioiden
- Kulkureittien suunnittelu, tarvittavien ojien ylityspaikkojen rakentaminen ja autojen pysäköintimahdollisuuksien sekä taukopaikkojen (tulentekomahdollisuus) selvittäminen
- Kanakoiratoimintaa tuntevien maasto-oppaiden ja mahdollisten ampujien hankkiminen
- Koeasiapapereiden (koirakohtaiset lomakkeet ja koepöytäkirja jatkolomakkeineen) hankkiminen
- Palkintojen hankkiminen
- Varmistettava kylmän linnun noudossa tarvittavan noutolinnun saatavuus: kokeessa on käytettävä alueella esiintyvää riistalajia, kenttäkokeissa fasaania tai peltopyytä, metsä- ja tunturikokeissa metsäkanalintua. Noutolinnun tulee olla sula, ehjä ja suolistamaton.
- Sovittava kokoontumis- ja kritiikinpitopaikasta sekä mahdollisesta aamiaisesta, ruokailuista ja eväistä
- Tarvittavien opasteiden valmistaminen
- Majoittumismahdollisuuksien selvittäminen
- Ajo-ohjeiden (tarvittaessa kartta) sekä muiden järjestelyihin liittyvien tietojen toimittaminen osallistujille
- ylituomarin varmistaminen (pätevyys ja Kennelliiton jäsenyys varmistettava jo koetta mietittäessä)
- ylituomarista huolehtiminen (opastus, ruokailut ja majoitus)

- Ilmoittautumisten tarkastaminen (maksut, osallistumisoikeus, näyttelypalkinto yms.)
- Päivystävän eläinlääkärin selvittäminen ja saatavuus
- Mahdolliset kutsut esim. paikallisen metsästysseuran edustajille

Mikäli koepaikkaa tai -aikaa joudutaan perustellusta syystä (esim. puintitilanne, riistakannat, sää) siirtämään, asiassa otetaan yhteyttä kokeen myöntäneeseen kennelpiiriin (kanakoiravastaavaan). Tarvittaessa asiasta tehdään anomus.

Koepäivän tehtävät

- Opasteiden kiinnittäminen hyvissä ajoin kokoontumispaikan ja koemaaston löytämistä helpottamaan
- Tuomareiden, maasto-oppaiden, ampujien ja muiden toimitsijoiden paikalla olon tarkistaminen (läsnä toimintakuntoisina)
- Noutolintujen tarkistaminen
- Ilmoittautumislomakkeiden täydentäminen, rokotustodistusten tarkistaminen sekä tunnustusmerkintöjen tarkistaminen pistokokeina (mikrosirujen lukulaitetta saatavissa lainaan mm. kennelpiireiltä, laite on myös monilla eläinlääkäreillä)
- Kokeen avaus ja tervetuloitovotus kokeen järjestäjän puolesta
- Ylituomarin puhuttelu
- Arvonta, mikäli sitä ei ole tehty aiemmin. Arvonnassa otettava huomioon mahdolliset jääviyysseikat sekä kahta koiraa ohjaavat.
- Mikäli ryhmät on arvottu etukäteen, osallistujia ja yleisöä palvelemaan kannattaa kopioida ryhmälistat, kartat yms. jaettavaksi
- Maastojen ja tuomareiden arvonta
- Aikataulun ilmoittaminen ja yhteystietojen vaihtaminen (matkapuhelinnumerot)
- Siirtyminen maastoon huolehtien ylituomarin kuljetuksesta ja opastuksesta sekä siitä, että osallistujat ja yleisö löytävät mukaan koalueelle (apuna voivat olla oppaiden liivit, kärkiautojen merkintä, liikkeellelähtö ryhmittäin, ajonopeus, pysähtyminen risteyksissä yms.)

- Kokeen sujumisesta ja järjestyksestä huolehtiminen siten, että tuomari voi keskittyä koirien arvosteluun ja ettei kokeesta aiheudu kohtuutonta häiriötä paikallisille ihmisille
- Päivän tulosten kerääminen (koirakohtaiset lomakkeet), kokeen parhaan koiran selvittäminen, mahdollisten palkintojen voittajien selvittäminen
- Kritiikin pitämisen järjestelyt, koirakohtaisten lomakkeiden osallistujakappaleiden jakaminen, koepöytäkirjan täyttäminen tulosten osalta ja ylituomarin allekirjoitus
- Kiitokset
- Opasteiden yms. siivoaminen

Tehtävät kokeen jälkeen

- Kokeen tuloksista tiedottaminen (lehdistö, Ekipage-viestit, rotujärjestön tiedotusvastaavat yms.)
- Tuomareiden ja muiden toimitsijoiden kulujen korvaaminen, kokeen taloudellisen tuloksen laskeminen ja mahdolliset tilitykset
- Tarkistettujen koirakohtaisten tuloslomakkeiden ja koepöytäkirjan toimittaminen kokeen myöntäneelle kennelpiirille (kanakoirakokeiden pöytäkirjantarkastajalle) viikon kuluessa, tietojen toimittaminen rotujärjestölle
- Kokeen toteutuksen ja saatujen kokemusten arviointi

Erityisesti kenttäkokeissa muistettavaa

- Viljelijät traktoreineen ja puimureineen ovat pelloilla ja peltoteillä töissä omilla maillaan, kanakoiraväki harrastamassa: työnteko pidetään esteettömänä huolehtimalla autot niille varatuille alueille tai tien sivuun samalle puolelle tietä, selkeintä on nimetä henkilö, joka vastaa kokeen liikennejärjestelyistä
- Matkailuautoja ja vastaavia ei ole syytä päästää peltoteille
- Koetta peltoteillä seuraava yleisö ja autoletka ei saa ohittaa pellolla kulkevien ohjaajien linjaa, hakeville koirille on annettava työskentelyrauha. Lisäksi kyse on turvallisuudesta mahdollisessa lintutilanteessa.
- Pellolla ei kuljeta sadon ollessa korjaamatta

- Varaa kokeen toteutuksessa riittävästi etäisyyttä asuinrakennuksiin ja kotieläimiin

KOEASIAKIRJOJEN TÄYTTÄMISOHJEITA

Koirakohtainen ilmoittautumis- ja tuloslomake

Lomakkeen täyttämässä on hyvä olla huolellinen ja vaatia selkeitä merkintöjä. Tärkeimpiä täytettäviä tietoja lomakkeessa ovat:

- Koeluokka
- Koiran rotu
- Koiran täydellinen, virallinen nimi
- Koiran täydellinen rekisterinumero
- Omistajan nimi ja asuinpaikkakunta
- Omistajan yhteystiedot

Tiedot antavat pohjan koepöytäkirjan täyttämälle ja kokeen tulosten tallettamiselle juuri oikealle koiralle. Erityisesti rekisterinumeron suhteen on oltava tarkkana.

Nelisivuisesti jäljentävästä lomakkeesta kopiot jakautuvat pääsääntöisesti seuraavasti:

- alin tuomarille (punainen)
- toiseksi alimmainen osallistujalle (sininen)
- toiseksi ylin kennelpiirille (keltainen)
- ylin kokeen järjestäjälle (valkoinen), mikäli kokeen järjestäjä on muu kuin rotujärjestö, järjestäjän kappaleesta lähetetään kopio rotujärjestölle

Mikäli kokeessa on erikseen karsinta- ja finaalityöntomari, järjestäjä ottaa itselleen jäävästä kappaleesta tarvittavan määrän kopioita (kennelpiirille ja rotujärjestölle).

Lomaketta on tilattavissa Kanakoirakerholta kymmenen kappaleen nipuissa pientä korvausta vastaan.

Koepöytäkirja ja jatkolomake

Koepöytäkirjan alkuosaan on hyvä kirjata tiedot säästä, käytetyistä maastoista ja lintukannasta. Lyhyesti voidaan mainita perustiedot koejärjestelyistä ja kokeen sujumisesta. Tiedoissa on näyttävä tehdyt muutokset kokeen järjestelyissä, kuten koepaikan tai –ajan siirto. Myös peruuntuneesta kokeesta on täytettävä koepöytäkirja. Kokeen paras koira, mahdollinen tittelin voittaja tai valionarvon saavuttaja on tärkeä mainita lisätiedoissa erikseen.

Pöytäkirjan alareunaan on laitettava huolella sihteerin yhteystiedot, sillä epäselvissä asioissa Kennelliitosta voidaan ottaa yhteyttä. Kokeen päätuomari allekirjoittaa pöytäkirjan. Samaan yhteyteen on merkittävä tuomarinumero (kennelliiton jäsennumero) ja nimenselvennös. Koepöytäkirja lähetetään kokeen myöntäneelle kennelpiirille tai kennelpiirin nimeämälle kanakoirien metsästyskokeiden pöytäkirjan tarkastajalle viikon kuluessa kokeesta.

Koiran tulos merkitään seuraavasti:

- rotukoodi (ei kirjaimin, ei sukupuolta)
  - 301 englanninsetteri
  - 303 punainen irlannin-setteri
  - 304 gordoninsetteri
  - 305 pointteri
  - 330 punavalkoinen irlanninsetteri

(kokeisiin voivat osallistua FCI ryhmä 7:n koirat, rotukoodiluettelon voi tilata Kennelliitosta, poikkeuksena erityiskilpailut)

- koiran nimi täydellisenä kennelniminen, ilman titteleitä
- rekisterinumero ehdottomasti oikein, maatunnus mukaan, tuontikoirilla merkitään Suomessa myönnetty rekisterinumero
- omistajan nimi ja kotikunta (ei postinumeron mukaisesti!)
- tulos:

koelaji lomakkeen **ensimmäisen koiran kohdalle:**

KAKE kenttäkoe

KATU tunturikoe

KAME metsäkoe

kilpailuluokka ja palkinto

NUO -, 0, 1, 2 tai 3 nuorten luokka

AVO -, 0, 1, 2 tai 3 avoin luokka

VOI -, 0, 1, 2, 3, 4 tai 5 voittajaluokka

- palkinto arabialaisilla numeroilla 0, 1, 2, 3, 4, 5
- tuomarin keskeyttäessä koesuorituksen (suljettiin kokeesta) merkitään palkintotuloksen kohdalle **0** ja huomautussarakkeeseen **keskeytettiin**
- koiran keskeyttäessä/ohjaajan luovuttaessa merkitään palkintotuloksen kohdalle – ja huomautussarakkeeseen **keskeytti**
- Suomessa myönnetty sertifikaatti merkitään tunnuksella SERTK (kansainvälisestä kokeesta CACIT)

Kanakoiraerhon valtakunnallisista kokeista / kilpailuista käytetään seuraavia tunnuksia:

KUL Kultamalja

- voittajalle merkitään lomakkeeseen voitettu titteli KM-vuosiluku, esim. KM-02

- sijoittuneille merkitään sijoitus tunnuksen perään (KUL 1, KUL 2, jne.)
- DER Derby
- voittajalle merkitään lomakkeeseen voitettu titteli DV-vuosiluku, esim. DV-02
  - sijoittuneille merkitään sijoitus tunnuksen perään (DER 1, DER 2 jne.)
- KEV Kenttien Voittaja
- voittajalle merkitään lomakkeeseen voitettu titteli M-vuosiluku, esim. M-02
  - sijoittuneille merkitään sijoitus tunnuksen perään (KEV 1, KEV 2 jne.)
- KAVA Elit
- voittajalle merkitään lomakkeeseen voitettu titteli Elit-vuosiluku, esim. Elit-02
  - sijoittuneille merkitään sijoitus tunnuksen perään (KAVA 1, KAVA 2 jne.)

Valtakunnallisen kilpailun sijoitus merkitään ennen varsinaista koetulosta.

- Kokeissa, joissa on useampi arvostelutuomari, tulee koiran koetuloksesta vastaavan tuomarin nimi ja tuomarinumero huomautussarakkeeseen. Numeron voi selvittää tuomarilta tai rotujärjestöltä.
- Tulokset merkitään luokittain (NUO, AVO jne.), älä jätä tyhjiä rivejä! Kunkin luokan osallistujamäärät merkitään ensimmäiselle lomakkeelle alareunaan.
- Poissa olleita koiria ei merkitä koepöytäkirjalomakkeelle, joten ennakolta täyttäminen ei ole tavallisesti suotavaa.

Esimerkkejä koiran tuloksen merkitsemisestä:

KAME, AVO 3	tuomari Teppo Tarkka	
303 Punaisen Värinen	FIN 23456/99	Pete Puuha, Ilmajoki
KAKE, AVO 2	tuomari Seppo Särkkä, kokeen paras koira	
303 Punaisen Värinen	FIN 23456/99	Pete Puuha, Ilmajoki
KAKE, AVO 0	tuomari Seppo Särkkä, keskeytettiin	
303 Punaisen Värinen	FIN 23456/99	Pete Puuha, Ilmajoki
KAKE, AVO -	tuomari Seppo Särkkä, ohjaaja luovutti	
303 Punaisen Värinen	FIN 23456/99	Pete Puuha, Ilmajoki
KAKE, KUL 2	tuomari Seppo Särkkä	
305 Pointti	FIN 12345/00	Jesse Jänis, Kokkola
KAKE, VOI 1, SERTK	tuomari Matti Kangas, kokeen paras koira	
303 Punaisen Värinen	FIN 23456/99	Pete Puuha, Ilmajoki
DER 3	KAKE, AVO 3	tuomari Seppo Särkkä,
305 Pointti	FIN 12345/00	Jesse Jänis, Kokkola
KEV 1	KAKE, VOI 1, SERTK	tuomari Teppo Tarkka, titteli M-02

Mikäli yksi lomake ei riitä (koepöytäkirjan aloituslomakkeelle mahtuu kuuden koiran tulokset), muiden koirien tulokset merkitään jatkolomakkeelle. Ensimmäisen lomakkeen alareunaan merkitään montako sivua koepöytäkirja käsittää ja jatkolomakkeet numeroidaan oikeaan yläkulmaan kukin seuraavasti:

lomakkeen numero / lomakkeiden yhteismäärä (esim. 2/3)

Kuhunkin jatkolomakkeeseen on syytä merkitä (esim. yläreunaan) perustunnisteet kokeesta (koelaji, paikka, päivämäärä), jotta lomakkeet pysyvät varmasti yhdessä.